

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ

Матеріали Всеукраїнської конференції
з міжнародною участю

**«ЕКОЛОГО-БІОЛОГІЧНА ОСВІТА
В КОНЦЕПЦІЇ “ЄДИНЕ ЗДОРОВ’Я”»**
(у режимі он-лайн)

Тернопіль, 27–29 квітня 2022 року

Тернопіль
ТНМУ
2022

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Еколого-біологічна освіта в концепції “Єдине здоров’я”», за редакцією проф. Федонюк Л. Я. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2022. – 100 с.

Відповідальність за представлені результати досліджень несуть автори тез.

© ТНМУ «УКРМЕДКНИГА», 2022

УДК 615.242:454:015.154

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ РОЗРОБКИ НОВИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ НА ТЛІ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ

**Борисюк І.Ю., Фізор Н.С., Молодан Ю.О., Казавчинська Д.М.,
Валіводзь І.П.**

*Одеський національний медичний університет МОЗ України
м. Одеса, Україна*

yuliabonbonka@gmail.com

В наш час захворювання на цукровий діабет (ЦД) призводять до розвитку різних патологій в ротовій порожнині, зокрема пародонту. За спостереженням провідних науковців, у хворих на ЦД виражена висока частота уражень органів порожнини рота, майже до 90 %, це обумовлено змінами мікросудинної системи, зниженням місцевої імунної реакції, резорбцією кісткової тканини, що може призвести до того, що жувальне навантаження стає травматичним, при цьому у хворих визначають двонаправлений зв'язок між хворобою ЦД та стоматологічною патологією. Прояви захворювання пародонтиту у хворих на ЦД характеризується руйнуванням кістки зубощелепної системи, відмічаються запальні процеси в ротовій порожнині, знижуються репаративні і регенеративні процеси. У таких хворих кількість лізоциму, який відповідає за захист від вірусів і бактерій, знижується, кількість імуноглобулінів А і G збільшується, а кількість IgM зменшується.

Згідно проведеного нами аналізу фармацевтичного ринку України, встановлено, що закордонні фармацевтичні компанії постачають на ринок в більшості розчини та гелі, а вітчизняні виробники надають перевагу лікарським засобам (ЛЗ), що містять лікарську рослинну сировину (ЛРС). Інформація стосовно аналізу асортименту стоматологічних ЛЗ вказує на актуальність проведення подальших досліджень, створення нових фітопрепаратів на основі лікарських рослин для хворих на ЦД.

У ході роботи застосовано методи сучасного інформаційного пошуку: логічний та узагальнення.

Лікування захворювання пародонтиту (ЗП) на тлі цукрового діабету включає комбіновану терапію: місцеву та загальну. Щороку кількість ЛП збільшується, особливо антибактеріальних засобів, бо збудники ЗП швидко проявляють резистентність до нових засобів антибактеріальної природи, але визначається малоефективне місцеве лікування при запущених станах пародонтиту. Загальними рекомендаціями використання фітопрепаратів для лікування стоматологічних захворювань при цукровому діабеті є те, що вони повинні володіти різноманітними фармакологічними властивостями: знеболюючою, кровоспинною,

протиабряковою, ранозагоювальною, десенсибілізуючою та імуностимулюючою. Для лікування і профілактики пародонтиту ефективними є різні відвари, настоянки, розчини для полоскання, рослинні збори, олійні аплікації, продукти бджільництва. Розповсюдженим є використання стоматологічних гелів: Холісал, Камістад, Метрогіл Дента, Пародіум, використання мазей: Ортофен, Солкосерил та Левоміколь. Стоматологами рекомендовано використання лікувальних зубних паст з вмістом фтору, асептичних засобів, комплексом вітамінів та з екстрактами лікарських трав, які будуть запобігати зточенню емалі, знімати набряклість та запалення, серед них: Сплант Актив, Асепта, Лакалут Актив, Парадонтакс, Елмекс Аурум, Лісовий бальзам, Поморін. Аналізуючи фармацевтичний ринок з стоматологічних лікарських засобів ми прийшли до висновку, що перспективним є розробка нового ЛЗ у формі стоматологічного гелю для лікування пародонтиту на тлі ЦД. Для подальшої роботи нами були обрані українські, відомі лікарські рослини, які не потребують особливих умов вирощування, зростають повсюдно та володіють ранозагоювальними, протизапальними, антисептичними, антибактеріальними та кровоспинними властивостями.

Розхідник звичайний (*Glechoma hederacea L.*) – багаторічна трав'яниста рослина родини Глухокропивні (*Lamiaceae*), містить гідроксикоричні кислоти, фенольні сполуки, флавоноїди, кумарини, дубільні речовини, гіркі речовини, каротиноїди, ефірні олії, вітаміни С і А, мінеральні речовини. Деревій звичайний (*Achillea millefolium L.*) – багаторічна трав'яниста волосисто-опушена рослина родини Айстрові (*Asterales*), містить ефірні олії, дубильні речовини, поліфеноли, флавоноїди, окиснювані феноли, гідроксикоричні кислоти, вітаміни К і С.

Слід відзначити, що перспективним є розробка і впровадження в медичну та стоматологічну практику стоматологічного гелю, який забезпечуватиме: рівномірне й локальне вивільнення діючих речовин з новоствореної лікарської форми, безпечність у використанні, зниження загального впливу на організм хворого, пролонгувати дію активних речовин.

На основі проведених досліджень було визначено наступне: 1) за даними наукових літературних джерел цукровий діабет та генералізовані ураження тканин пародонта патогенетично пов'язані, та суттєво впливають на розвиток патології пародонта; 2) розробка нових стоматологічних лікарських засобів у формі гелів є перспективною і необхідною.